

Landskap: Skåne Upptecknare: Thore Brogårdh, Hallaryd
Härad: Ö. Göinge Berättare: Pehr Jönsson, Kävvaroda
Socken: Loshult Berättarens yrke: f.d. fjärdingsman
Uppteckningsår: 1959 Född år 1881 i tr. Loshults sv.

Tillverkning och försäljning av
korgar. s. 1-4.

ACC. N:R M. 16391:/.

Göingeknalle: (Göingekorgar)

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

*Ja det var en tid fylld av arbete. Vi gjorde korgarna där hemma om vintrarna. En åttatusen stycken var vad vi hant med, och i reda pengar fick vi ut en riksdaler på 44 stycken. Inte så mycket även om pengarna då var mer värda än nu, ty utöver mycket arbete behövdes det även material. De där korgarna sålde vi till *Taskenboms Haugen* i Hamburg. Ja han var Lönsbodapojke, och han blev en stor affärsman därnere. Han hette egentligen Håkan Nilsson, men vi kallade honom alltid för *Taskenboms Haugen*. År 1901 kom jag emellertid till Tyskland, och där arbetade jag ett år hos *Kvarnabengten* i Schneidemül. Ja kan man tänka sig att behöva fara ända ner till Tyskland för att få sin första kyss? Tokigt men sant. Det var en flicka här hemifrån, som också var där nere och arbetade vid en annan korgfabrik. En kväll så kunde inte hennes pojke följa henne hem, då var det jag som var gentlemen nog att erbjuda henne min tjänst, så jag sa:
- Kom Hilda, så ska jag följa de hem.
Ja, det blev så, och mitt på gatan läde hon armen om min hals, och så var det skett. Hon kysste mig, som vi var precis lika långa passade det ju bra. Men sedan var ju jag inte den utan att när jag hade följt henne hem till porten så gav jag henne en.
Nåja 1902 kom jag hem från Tyskland, och då började jag själv både tillverka och sälja korgar. Min första försäljning begynnade i Eslöv, och därifrån vandrade jag ästad över nästan hela söderslätt. Det gick bra med kommersen, så jag fortsatte att *knalla* vidare. 1903 blev det ett litet uppehåll, för då gjorde jag min *beväringsexercis* i Karlskrona. Men väl hemkommen satte jag igång igen. 1906 förlovade jag mig, men måste trots detta fara ifrån min käraste för att förtjana pengar. Det året började jag att sälja i Mjölby, sen vandrade jag därifrån från by till by, och från stuga till stuga. Det blev många mödosamma vandringar, och det var inte överallt man fick logi. Nej ibland kunde det vara

12/10-59

(Fortsätter)

Fortsättn. 2.

si och så med gästvänligheten. Det kunde ibland gå 14 dagar och mer till innan jag kom ner i en riktig säng. Jag låg ute på "fodert", ja en gång hände det att jag fick ligga på halm där gässen legat före mig, och det var då inte det allra bästa sängläget. Det där året 1906 slutade ivarjefall med att jag gifte mig med "grebban" som jag förlovade mig med innan jag för-iväg. Det var till julen det. Till Öland kom jag en sommar, men bevare mig väl, där var det ett evinnerligt prutande. Begärde jag en fetioöring för en korg som rejält pris, ja då ville de ha den för tolvskillingen, så dit gog jag då aldrig mera. Men på ett ställe rönt jag ivarjefall en uppriktig gästvänlighet. Det var hos en kantorsfru, och där blev jag trakterad med en riktig säng. Ja hon hade till och med hängt in en ren skjorta, hon trodde kan hända att jag hade lus, för det var ju inget ovanligt på den tiden hos kringströvande nasare, och hon kände ju inte mig. Nåja jag lämnade sedan Öland och för till Gotland. Där var det däremot något helt annat. Där vandrade jag under åtta, nio somrar och sålde. Ja det folket skall då ha beröm, där var det gästvänligt och bra på alla sätt.

En gång på en marknad, ja det var på Gotland, så kom "Svane-Johan" till mig och sa:

- vi faur inte säla här ha länsman sajt te me'.

Nåja det däre tog jag med ro. Men snart nog så kom faktiskt länsmannen bort till mig och sa:

- Här får ni inte sälja era varor.

- Jo gu, svarte ja, ja ha rätt te öd säla ölla stans inom riget å da som ja säl ha gjort. Ja ha då inte hört öd götland å ojtt eget kejsardöme.

- Tyst, skrek länsmannen, sälj ert egna, men plocka ner det där andra. Ja jag hade ju litet skrin och små spinnrockar som jag köpt hos Ivarsons i Osby. Nåja jag lovade att göra som han sagt. Men nog för att

falsk

fortsättn. 3.FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Jag plockade ner det på mitt sätt, så det blev allt ändå litet försäljning även på det där "tyet" under tiden. Då kom länsmannen tillbaka igen och sa:

- Nå, sa ja inte till er att ni skulle plocka ner det där?

- Jo goa länsman, ja håller justament på med det, svarte jag. Och så höll jag på "hojlna" marknadsdagen med att packa både upp och ner, och det gick bra.

Men till slut blev ju Gotland överfullt på korgar, och då tog jag mitt pack och pack, och for över till fastlandet. Jag besökte både Östergötland, Södermanland, Närke och Västergötland. Ja det var ett skiftesrikt och kringfläckande liv, men nock kom det göingekorgar ut till folk från min kärra på den tiden. (Bild finns på denna kärra som Jönsson köpte av en västgotaknalle, dock är det en gammal originalbild tagen av en dåtida fotograf bif. avdrag) Det blev också många episoder under dessa vandringar. En gång höll jag på att bli rånad. Det var vid Norsholm, där stod några luffare på vägen och genade mig.

- Nå sa de, kan du inte ge oss några kronor?

- Nå, svarte jag, da ha vatt dälitt med affärerna så kassan ä skral.

- Nå, då byter vi bors med dej.

Just som det såg som hotfullast ut, kom där en fere på vägen, och det var nog min räddning. Jag tog så klart tillfället i akt, och följde med hästforan ifrån farozonen. Det hände också att jag kom till tattare och annat löst folk, men det har trots allt gått bra, fast att "knallebörsen" var en begärlig vara för dessa strätrovare.

Det var åtskilliga korgar man sålde under dessa vandringar. Men det var inte alltid man fick fyra styver för en fyrastyverskorg, nej det hände också att man bytte till sig andra varor. En gång fick jag en fin flintdolk för en tio-styverskorg, men den blev inte min länge, ty jag behövde pengar. Det gällde att skaffa brödfödan åt åtta "glyttar"

J. J.

ACC. N:R M. 16391: 4.

fortsättn. 4.

hemma på Rävatorpet. Men även kaallandet tog sitt slut. 1925 blev jag fjärdingsman, och det var jag till 1932. Barnavårdsman var jag under tjugo år, och under den tiden blev det många episoder, men det är ju en annan historia.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4